

Publ. datum : 20001126

Käringmossen luktar på långt håll

Bara fåglarna trivs på soptippen

På Käringmossens soptipp i Esbo luktar det illa. Det luktar så illa att till och med personalen klagar. Bra trivs bara "soptipporna" - måsar, kråkor och kajor. I stora flockar svärmar de ovanför soporna och söker föda i högarna. - Det är tyvärr förbjudet enligt EU:s fågeldirektiv att skjuta fåglarna. Endast med specialtillstånd får vi göra det. Ibland är det ändå nödvändigt när grårutarna blir aggressiva och anfäller personalen, berättar avfallsdirektör Juha Kaila vid Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD. Lukten på Käringmossens soptipp känns på långt avstånd. Den kommer från komposthögarna. Det är högar med bioavfall som sorterats i hemmen och nu komposteras på ett öppet fält, som luktar. - Speciellt illa luktar slammet från Finno reningsverk som också komposteras här. De har förstärkt lukten den här hösten, förklarar Kaila.

Tungmetaller i slammet

Bioavfallet från hemmen blir kompostmull som används i huvudstadsregionens grönområden. Slammet från reningsverket blir också kompostmull som används till att täcka över Käringmossens sophögar med. I Sverige har man förbjudit återanvändning av slam från vattenreningsverk för att det

innehåller tungmetaller. - Vi har mycket rent slam i Finland, men det innehåller bland annat tungmetaller. Vi använder det för att bygga upp soptippen, säger Juha Kaila. Till reningsverket i Finno leds bland annat förorenat vatten från Käringmossens soptipp. Under hösten har lakvattnet pumpats direkt till reningsverket eftersom uppsamlingsbassängen vid Käringmossens soptipp varit stängd för renovering.

Renoverad bassäng

- Bassängen har totalrenoverats för att den hade en föråldrad konstruktion med endast en plastfilm i botten och väggar. Risken för att plasten skulle spricka var mycket stor. Nu består bassängens botten och väggar av tre lager, först en sorts lera som innehåller polymerer som sväller och bildar en vattentät gelé då den blir våt. Ovanpå har lagts en plastfilm och ovanpå plasten har lagts asfalt. Bassängen har utrustats med elektronik som slår larm så fort något oväntat händer i bassängen. Inte en droppe kan komma igenom utan att vi märker det, förklarar Kaila. Vattnet som rinner till bassängen kommer från soporna som ligger ovanpå plastmattan som ligger ovanpå kärret Käringmossen. Vattnet som rinner ut underifrån plastmattan leds orenat direkt ut i bäckarna som rinner till sjön Låjärv.

Otätad botten

Vattenprover som tagits av det sistnämnda vattnet har i år visat mycket förhöjda värden av bland annat kväve. Vattenproverna var så oroväckande att SAD som ansvarar för soptippen genast skred till åtgärder. - Vi hittade två orsaker. Den ena källan till de förhöjda värdena är Esbo stads jordtipp strax intill SAD:s soptipp. Esbo stad har inte tätat botten för sin jordtipp utan tippat jordmassor direkt på marken, säger Kaila. Till jordtippen har Esbo stad fört bland annat kraftverksavfall som kan klassas som problemavfall. I ett skede förde man också slam från Finno reningsverk till jordtippen. - Den andra orsaken till de förhöjda värdena kommer från SAD:s fält för kompostmassor som inte hållit tätt., säger Kaila. Åtgärderna som SAD vidtog var att bygga en betongvall som skydd mot Esbo stads jordtipp och att tätat botten på lagringsfältet för kompostmassor. SAD antar att det förorenade vattnet runnit in under plastmattan från sidorna, dels från Esbo stads område och dels från SAD:s eget kompostfält.

"Under kontroll"

Vi grundar vårt antagande på att de prover som vi tagit efter att vi byggt en vall och tätat lagringsfältet visar att föroreningarna i vattnet sjunkit markant. Därför tror vi att plasten under SAD:s sopor är hel, säger Kaila. Men plast är inte nödvändigtvis ett evigt material och om plasten ser ut att börja läcka leder vi också det vattnet till reningsverket istället för att som nu låta det rinna till Låjärv sjö, säger Kaila. Han tror att soptippens inverkan på vattnet i Låjärv är marginell. Sjöns problem kommer snarare från diffus belastning i form av avrinning från åkrar, i synnerhet som det i år har regnat exceptionellt mycket. För närvarande håller SAD på att utveckla ett

vattenkontrollsystem som skall ge bättre resultat än vad myndigheterna har ålagt dem. Fler provtagningsställen inrättas vilket ger SAD möjlighet att bättre kontrollera vad vattnet innehåller. Jag anser att vi inte har några stora problem med vattnet från vår soptipp, det är underkontroll, säger Kaila.

Sonja Hellman, copyright

Publ. datum : 20001122

Förorenade bäckar vid Käringmossen

Det vatten som rinner ut under plastmattan vid Käringmossens soptipp har de senaste två åren blivit så smutsigt att det till sin kvalitet motsvarar kloakvatten. Vattnet rinner obehandlat ut i bäckar kring soptippen. Miljöcentralen i Esbo konstaterar att det enligt miljölagen måste finnas tillstånd att leda ut kloakvatten i bäckar. Ett sådant tillstånd finns inte. I december skall miljönämnden i Esbo få ta ställning till ett förslag där man ber Nylandsmiljöcentral undersöka om vattnet som kommer ut underifrån plastmattan kan betraktas som kloakvatten och om det bör ledas in i en avloppsledning eller renas innan det leds ut i bäckarna. Det här konstaterar miljöcentralen i Esbo i ett utlåtande som inlämnats till stadsstyrelsen så att stadsstyrelsen skall kunna ta ställning till om staden skall inlösa mark från Esbogård för att utvidga soptippsområdet i Käringmossen. Miljöcentralen påpekar också att den tidigare föreslagit för Nylands miljöcentral att också Kolmpers sjön och Loojärvi tas med i planen för kontroll av vattendrag kring Käringmossen. Nämnden har föreslagit att de som verkar i området gemensamt utvecklar en prognos för hur tillståndet i vattendragen utvecklas, en utvärdering av riskerna och åtgärder för hur man skall förebygga dem. När det gäller vatten som rinner från Esbo stads egna jordtippsområden konstaterar miljöcentralen däremot att det vattnet inte utgör någon risk för vattendragen. Enligt miljöcentralen är det SAD:s soptipp som förorsakar föroreningar. Det framgår ytterligare ur de utredningar som inlämnats till stadsstyrelsen att lagringsfältet för kraftverksavfall troligen placeras sydost om Vinkelkärr. Det är det placeringsalternativ som ligger närmast Dämman. Tanken är att stegvis ta i bruk området från och med hösten 2001 och platsen beräknas vara lagringsområde i 30 år. Den så kallade flygaskan lagras i en silo medan bottenaskan lagras på ett öppet fält. Stadsstyrelsen som vid sitt förra möte bordlade frågan om inlösandet av mark av Esbogård har begärt utredningar om läget på soptippen. Frågan om inlösandet av mark gäller 174,64 hektar i Vinkelkärr för lagrandet av jord och sten. Esbo stads representanter har förhandlat med Esbogård om affären men man har inte enats om priset. Nu behövs miljöministeriets tillstånd att få inlösa marken ifall det inte uppstår en frivillig affär. Stadsstyrelsen beslöt enhälligt i går att marken tvångsinlöses eftersom en lagringsplats för jordmassor inte har något att göra med de övriga problemen på Käringmossen. Stadsstyrelsen förutsätter dock att ett åtgärdsprogram för hur problemen skall lösas tas fram i snabbordning.

Sonja Hellman, copyright

Publ. datum : 20001108

Ny utredning om soptipp i Esbo

Esbo stadsstyrelse motsatte sig i går enhälligt frågan om inlösning av Esbo gårds marker. Först vill styrelsen ha en helhetsbild av soptippsområdet och utsläppen i och kring Käringmossen. Styrelsen kräver bland annat en utredning om varför stadens tekniska central besvärat sig mot kriterierna för hur soptippen skall skötas. Kriterierna är gjorda av Nylandsmiljöcentral. Stadsstyrelsen vill också att det görs en miljökonsekvensbedömning för området som beaktarhelheten. Inte förrän dessa utredningar kommit till stadsstyrelsens bord vill styrelsen fatta beslut om inlösen av Esbo gårds marker. Esbo stad har fört intensiva förhandlingar med Esbo gård om att få köpa 174,64 hektar. Staden behöver marken för att utvidga jordtippen i Vinkelkärr invid Käringmossens soptipp. Något köpavtal har inte uppnåtts och därför vill staden ansöka om lov från miljöministeriet om att få inlösa marken med stöd av mark- och byggnadslagens 99 paragraf. Ifall Esbo stad tillämpar inlösning blir priset för marken som inlöses 21,7 miljoner mark. Stadsstyrelsen bordlade frågan i väntan på utredningar. **HBL-SoH**, copyright

Publ. datum : 20001103

Miljöföreningar kräver ny lösning på sopfrågan

Samhällsavfallet borde inte föras till en stor gemensam soptipp som Käringmossen i Esbo. I stället borde hela processen lägga som så att soporna försvinner redan i början av kedjan där de uppstår, kräver miljöfolket. Nylands miljöskyddsdistrikt r.f. har vid sitt höstmöte tagit ställning till avfallspolitiken i huvudstadsregionen. Miljöskyddsdistriktet kräver att miljökonsekvensbedömningen av Käringmossen beaktar ett realistiskt nollalternativ som grundar sig på källsortering och effektiv återvinning. En centraliserad soptipp innebär att soporna måste transporteras långa sträckor, vilket medför utsläpp och buller. Miljöskyddsdistriktet konstaterar att det inte hjälper att gräva ner sopor eller att bränna dem. Det enda som hjälper är att förhindra att avfallet uppkommer. I ställningstagandet föreslås att man genom beskattning och avgifter samt upplysningsarbete skall förhindra att sopor uppstår.

Nya lösningar

Genom att behandla lindrigt smutsig jord på den plats där den finns kunde man undvika dels miljöolägenheter av transporten, dels kostnader. Träavfall från byggnadsverksamhet borde tuggas till flis på några ställen i regionen. Nya lösningar för återvinning av Byggnadsavfall och avfall från energiproduktionen bör utvecklas. Det lönar sig inte att föra allt avfall till Käringmossen. Miljöskyddsdistriktet anser att Käringmossens problem visar att en centraliserad avstjälpningsplats inte kan garantera att miljöolägenheterna är under kontroll. Oberoende av problemen planeras en utvidgning. Miljökonsekvensbedömningarna pågår som bäst. Soptippen skall utvidgas med 60 hektar och blir mer än dubbelt så stor. När man talar om en centraliserad soptipp som Käringmossen utgår man från att den sköts bra, det är regionens bästa soptipp. Men soptippen för med sig buller, den luktar och läcker, måsarna flockas på soporna för att söka mat och där ligger riskavfall i otäckta fåror, säger Jussi Pesola som är ordförande för miljöföreningen i Kyrkslätt och medlem i miljöskyddsdistriktets styrelse. Miljöföreningarna i Esbo och Kyrkslätt samt en ny förening, Miljöföreningen för Gumböle å och Mankån, har tagit vattenprover på olika ställen på Käringmossens soptipp och proverna undersöks av en neutral instans. Föreningarna vill jämföra sina vattenprover med prover som Esbo stad tagit. Tanken är att utveckla ett samarbete mellan föreningarna och myndigheterna för att få till stånden bättre övervakning av vad som läcker ut ur soptippen. Föreningarnas prover blir klara om ett par veckor.

Sonja Hellman, copyright

Publ. datum : 20001031

Esbogård har inte bestämt sig

Inlösning hotar vid Käringmossen

Esbo står inför en akut kris: Det finns ingenstans att placera all den jord som grävs upp ur husgroparna. Och inom Esbogård Ab är delägarna oense om en försäljning. Där för planerar Esbo stad att tvångsinlösa 175 hektar intill Käringmossens avstjälpningsplats. I dag är det meningen att Esbo stadsstyrelse skall besluta om tvångsinlösning av närmare tvåhundra hektar i anslutning till avstjälpningsplatsen. Tekniska nämnden har via fastighetsnämnden bett styrelsen ansöka hos miljöministeriet om tillstånd att inlösa sammanlagt 175 hektar, då ett frivilligt köp inte har lyckats. Ägaren är Esbogård Ab, ett bolag med drygt 30 delägare av vilka 6 bor på gårdens mark. Flera andra bor utomlands.

Marken som Esbo stad absolut vill förvärva har till största delen i generalplanen reserverats för en motorbana. Den delen uppgår till 114 hektar, för soptippens utvidgning reserveras 48 hektar och för samhällsteknisk service 12 hektar. Tekniska nämnden motiverar en inlösning med att det om två år inte finns rum för mera överskottsjord inom det nuvarande tippområdet. Men är det då faktiskt Esbo stads avsikt att ett motorsportområde skall inlösas för att dumpa överskottsjord? - Visst. Ett utfyllnadsområde kan efteråt användas för vad som helst. I det här fallet kan vi dessutom beakta motorsporten när vi dumpar jordmassorna, försäkrar biträdandestadsdirektör Erkki Pätiälä som föredrar inlösningsärendet vid stadsstyrelsens möte. Pätiälä förklarar att man av överskottsjorden

som grävs upp ur alla husgröpar i Esbo kan bygga vallar som kan bli fundament för läktarkonstruktioner -- om och när ett motorsportprojektmaterialiserar sig. För närvarande finns det inget projekt som intresserar sig för Käringmossen. Esbo stad har erbjudit sig att köpa 175 hektar för 21,7 miljoner mark eller 12,40 mark kvadratmetern. Pätiälä låter förstå att förhandlingarna har stupat på priset. Enligt vad Hbl erfar är de interna motsättningarna inom Esbogård Ab i alla fall ett större problem. Ägarna har helt enkelt inte kunnat enas om hur köpeskillingen skall användas.

Styrelseordförande Rolf Saxberg bekräftar att det inte är en prisfråga

- Beslutsfattandet har inte hunnit med, säger Saxberg som själv inte har aktier i Esbogård. I våras beredde Esbo stad sig på att inlösa ett område i centrala Köklax. Där handlade det på riktigt om att ägaren ville ha tre gånger mera betalt än staden erbjöd. Den affären slutade i stadens favör. Innan tidsgränsen för skattefri överlåtelse till kommunen gick ut föll säljaren till föga och accepterade 15 miljoner mark för 46 hektar.

JOHANNA WESTMAN, copyright

Publ. datum : 20001020

Käringmossens soptipp håller inte tätt

Det har visat sig att den plastmatta som breddes ut när Käringmossens soptipp grundades inte håller tätt. Också den asfalt som finns som underlag för soporna läcker. Det har också konstaterats att det rinner smutsvatten uti Dämman där cirka hälften av hushållen i Esbo tar sitt dricksvatten. Den mängd föroreningar som når Dämman är inte alarmerande, säger Statens tekniska forskningscentral som undersökt avrinningen till Dämman. Miljöinspektör Harri Anttila i Esbo litar på Statens tekniska forskningscentral. - Det är en av de myndigheter som anlitas vid utredningar som denna. Finlands miljöcentra lär den andra. Deras utredningar är tillförlitliga, konstaterar Anttila.

Flygaska lagras

Anttila har för miljönämnden i Esbo fyra ärenden som berör Käringmossen. Det framgår bland annat att ett dike som rinner från området där man lagrar flygaska från Finno kraftverk för med sig förhöjda halter av järn, sulfat och klorider. Vattnet är grumligt och leder elektricitet bra, vilket tyder på föroreningar. Diket rinner till Gumböle å som rinner ut i Dämman och vidare därifrån ut i Esboviken. Grundvattenprover som tagits från avrinningsområdet visar bland annat förhöjda halter av zink och bly. Tillsvidare har inte Harri Anttila kunnat förklara varifrån blyet kommer. - Det har alltid funnits där, säger han. Det är också svårt att särskilja hur olika sorters verksamhet på soptippsområdet påverkar varandra. Jordfyllnadsområdet och området för kommunalt avfall ligger invid varandra och härifrån rinner yt- och grundvatten som blandas med varandra.

Plasten läcker

När det gäller soptippen för kommunalt avfall konstateras det att vattnet som finns under plasthinnan i botten av soptippen är av betydligt sämre kvalitet än året innan. Till exempel kväve-, fosfor-, och järnhalterna var högre än år 1998. Röret där man tar grundvattenprover sydost om soptippen har visat tecken som tyder på att grundvattnet förorenas. Men föroreningarna har inte ökat. Däremot visar prover från grundvattneröret norr om komposteringsfältet att vattnet är av dålig kvalitet. Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD började i somras vidta åtgärder för att förhindra att det som läcker genom plasthinnan och asfalten förs vidare. Komposteringsfältet skallasfalteras med tätare asfalt medan vägbankarna kring området där man lagrar sorterat avfall förstärks så att inte vatten utifrån kan tränga igenom. SAD och miljöbyrån i Esbo tolkning är det finns så mycket vatten under plasthinnan på grund av bland annat regnvatten.

Blyhaltig jord

I årsrapporten från Käringmossen berättas att man av misstag, med SAD:s tillstånd, förde blyhaltig jord till Käringmossen från en skoltomt i Ånäs i Vanda år 1998. Meningen var att endast föra hit ren jord som mellanlagrats på Långmossen i Vanda. Av misstag fördes också den förorenade jorden till Käringmossen och dess blyhalt låg mellanriktvärdet och gränsvärdet. Man har sedan inte kunnat lokalisera var exakt den blyhaltiga jorden lagrades. Hittills har man inte kunnat visa att blyhalterna påverkat lakvattnet som rinner från platsen. Slutsatsen som dras är att de blyhaltiga jordmassorna som av misstag fördes till Käringmossen inte har ökat miljö- eller hälsoriskerna.

Slam från Finno

Fortfarande lagras slam från Finno reningsverk på Käringmossen. Det är frågan om sådant slam som blir kvar då avloppsvattnet silats igenom. Några levande bakterier finns inte i slammet. Det är en sak som dagligen kontrolleras vid Finno reningsverk och på den punkten är man mycket noga, påpekar Harri Anttila. Slammet lagras inte längre på fältet för jordmassor utan förs istället till komposteringsfältet vars botten består av asfalt. De vattenprover som innehåller bakterier från avföring anses fortfarande visa bakterier från fåglarnas avföring. Smutsvatten som rinner från Käringmossen renas vid Finno vattenreningsverk. Det framgår också att komposteringsanläggningen inte ännu fungerar på ett tillfredsställandesätt. Från komposthögarna kommer en lukt som befolkningen i närheten upplever som störande.

Nytt kraftverk

Ur förklaringarna till miljönämnden framgår också att SAD planerar att bygga ett kraftverk som skall bränna soptippsgaser. Kraftverkets energi kan användas vid soptippen; ett eventuellt överskott kan säljas till elverket. En viss kritik riktas mot SAD som inte har givit någon årsrapport för år 1999. En sådan har inbegärts av miljöbyrån i Esbo men den har inte kommit. Förbättringar görs dock, bland annat då det gäller det lakvatten som rinner mot Kolmpers. Vattnet skall samlas upp med hjälp av avlopp och diken. Sjöarna i närheten av soptippområdet skall ingå i de kontroller som görs, liksom borrbrunnar och ytbrunnar i Kolmpers. Miljönämnden vill att det görs en gemensam riskbedömning av verksamheten från alla företag som verkar i området. Det bör också inrättas ett par vattenprovror norr om soptippområdet. Provrören har gått sönder för cirka tre år sedan och sedan dess har man inte kunnat kontrollera grundvattnet norr om soptippen. Nämnden ger en anmärkning till Vanda stads tekniska sektor som av misstag lät blyhaltig jord föras till Käringmossen. I övrigt antecknade nämnden rapporterna till kännedom.

Sonja Hellman, copyright

Publ. datum : 20000811

Enkät om Käringmossen

Invånare som bor i närheten av Käringmossen får inom kort ett brev i sina postlådor med ett frågeformulär om boendetrivseln kring Käringmossen. Breven postas idag. Enkäten är en del av den miljökonsekvensbedömning som görs beträffande Käringmossens utvidgning. Soptippen skall utvidgas för att kunna lagra förorenad jord och för att kunna ta emot mera avfall. Totalt utvidgas Käringmossen med 60 hektar för att lagra förorenad jord och slutdeponera den. Utom fältet för förorenad jord vill kolkraftverken i huvudstadsregionen lagra kraftverksavfall vid Käringmossen på ett 10 hektar stort område. Norr om Käringmossen planeras dessutom en behandlingsanläggning för byggnadsavfall. I enkäten får invånarna säga sin åsikt om hur de tror att utvidgningen av Käringmossen påverkar deras boendemiljö. Enkäten verkställs av Plancenter Ltd.

HBL-SoH, copyright

Publ. datum : 20000614

Käringmossen hotar vattendrag

Sfp i Esbo är oroat över att den ökade verksamheten vid Käringmossens soptipp i Esbo hotar vattendrag som Dämman och reservvattentaget i Träskby. Speciellt oroande är förslaget att deponera avfallet från hela regionens kolkraftverk här, anser sfp. Fullmäktigegruppen anser att redan den nuvarande verksamheten i soptippområdet har förändrat landskapet totalt och i framtiden kommer verksamheten att sprida sig till allt större områden. Också om Käringmossen är planerat för en dylik verksamhet och verksamheten idag uppfyller gällande miljökrav är den av sådan karaktär att den skapar stora förändringar i miljön. Fullmäktigegruppen anser att det är av yttersta vikt att verksamhetens påverkan på miljön övervakas på ett omsorgsfullt sätt. Vattendragen kan drabbas av allvarliga skador. Sfp i Esbo understryker vikten av att undersöka hur återanvändning ytterligare kunde effektivieras.

HBL-SoH, copyright

Publ. datum : 20000607

Svenskar kallades inte till invånarmöte

Det fanns ingen kungörelse i någon svenskspråkigtidning då Nylands miljöcentral sammankallade till invånarmöte för utvidgningen av Käringmossens soptipp. Orsaken var att översättaren var sjuk. Frågan om den svenskspråkiga annonseringen diskuterades vid invånarmötet i början av veckan. Den bristfälliga annonseringen ifrågasattes av både finsk- och svenskspråkiga i publiken. Nylands miljöcentral hade en kungörelse i Helsingin Sanomat på sportsidorna om mötet men ingen Hufvudstadsbladet. Detta ansåg flere invånare vara underligt. Dessutom ifrågasatte invånarna varför inte alla papper som delades ut vid mötet också fanns på svenska. - Det stämmer att materialet är lite magert på svenska, men man får svara på svenska på den finska blanketten, sade Ralf Nyström från Nylands miljöcentral. Orsaken till att det inte fanns någon kungörelse i HBL var att översättaren på Nylandsmiljöcentral var sjuk, förklarade Matts Finlund från miljöcentralen. - Det räcker inte med två dagstidningar, det måste finnas kungörelser i Kirkkonummen Sanomat och Länsiväylä på båda språken, replikerades det från publiken. - Vi har en språklig och en offentlighetslagstiftning, har ni följt dem? Då det är fråga om ett så här stort projekt kan man väl inte bara strunta i den svenskspråkiga befolkningen på grund av översättar brist, sade Arja Alho. Ralf Nyström lovade rätta till misstaget att det inte gjorts en kungörelse på svenska. I diskussionens hetta började till och med en av konsulterna, Jouko Riipinen från Suunnittelukeskus prata svenska. Mötet var sammankallat för att informera invånarna om miljökonsekvensbedömningen för utvidgningen av Käringmossens soptipp och behandlingen av förorenad jord. Totalt skall Käringmossens soptipp utvidgas med 60 hektar. På det utvidgade området skall det finnas ett hanteringsfält för förorenade jordmassor och ett lagerfält för tillfällig uppläggning av lindrigt förorenade jordmassor. Målet är att utvidgningsområdet för avstjälningsplatsen tas i bruk år 2005. Med i planerna finns en förbränningsanläggning för förorenade jordmassor. Avrinningen från lagringsområdet går till ett slutet avloppssystem. Utvidgningen av soptippen sker i sydvästlig riktning. Vid invånarmötet riktades också kritik mot att det inte vid samma möte gavs information om att kolkraftverken i huvudstadsregionen också planerar ett lagringsfält för kraftverksavfall i anslutning till Käringmossen. Kolkraftverken behöver 10 hektar för sitt avfall.

Sonja Hellman, copyright

Publ. datum : 20000526

Skärpt kontroll kring Käringmossen

Miljönämnden i Esbo skärper greppet om soptippsområdet i Käringmossen. I ett par utlåtanden till Nylands miljöcentral om verksamheten i området kommer nämnden med konstruktiva förslag för hur man kan kontrollera att Käringmossens soptippsområde inte förorenar omgivningarna. Bland annat säger nämnden att miljöcentralen bör pröva om det eventuellt är nödvändigt att leda bort vattnet som rinner till Dämman från jordtippsområdet norr om huvudstadsregionens soptipp. Vattnet från jordtippen, där det bland annat lagrats byggnadsavfall och kraftverksavfall, rinner via diken till Dämman. Nämnden anser också att avfallet som förs till jordtippen i fortsättningen måste placeras så att det inte förstör de rör där man tar vattenprover. Dessutom förutsätter nämnden att askan från kolkraftverket i Esbo måste täckas över med något material som inte låter vatten rinna igenom. Alla diken vid jordtippen är inte heller ändamålsenliga. De bör byggas som och ledas i en riktning som inte för vatten till sjön Kolmpers. Till jordtippen får man i fortsättningen endast föra rena jordmassor. Beträffande jordtippen i Vinkelkärr säger nämnden att det vatten som rinner härifrån mot Dämman måste ledas förbi sjön. En plan för detta måste omedelbart göras upp. Här måste också kraftverksaskan täckas över med vattentätt material och vattenprovsvröret får inte söndras då jordmassor förs hit. I Vinkelkärr får endast lagras rena jordmassor. Bakgrunden till miljönämndens utlåtanden är de enorma protester som invånarna i området väckt då de bevittnat hur smutsiga och förorenade jordmassor okontrollerat förts till Esbo stads jordtipp i anslutning till huvudstadsregionens soptipp på Käringmossen. Invånarna har bevis för att grundvattnet förorenats

eller håller på att förorenas och de har bett Nylands miljöcentral övervaka saken. Vid samma möte behandlade nämnden ett miljötillstånd för stenkrossens verksamhet i Vinkelkärr. Vattenprover måste tas regelbundet och vattenprovsvröret får inte söndras. Hit får endast föras rena jordmassor. Olja och oljehaltiga ämnen får inte bevaras i andra än ändamålsenliga kärl.

Sonja Hellman, copyright

Publ. datum : 20000420

Kolkraftsbolagen vill bygga avfallslager i Esbo Kraftverksavfall kan hota dricksvatten

Kolkraftverken i huvudstadsregionen planerar ett gemensamt lagringsfält för kraftverksavfall. Ett av de föreslagna lagringsområdena ligger i närheten av Dämman där hälften av esboborna får sitt dricksvatten. - Det här området borde inte alls finnas med bland alternativen, säger VD Pentti Sipi vid Esbo Vatten. Pentti Sipi hör för första gången om planerna av Hbl. - Det här låter inte bra, säger Sipi, när han hör om planerna. Enligt honom borde det alternativa området nummer 3, deponeringsfältet närmast Svartbäckträsket, överhuvudtaget inte finnas med bland förslagen. Här skulle lagras flygaska som uppstår vid förbränning av stenkol, avsvavlingsprodukter och bottenaska på cirka tio hektar. Här finns inte mycket grundvatten men ytvattnet från området rinner via Kvarträsket och Dämman till Gumböle å och vidare längs Mankån ut i Esboviken. Pentti Sipi har redan nu uttryckt sin oro för det vatten som rinner från Vinkelkärr där staden har en jordtipp, till Dämman. I ett brev till miljöbyrån i Esbo förra veckan, föreslår han att riktingen för de diken som rinner mot Dämman bör ändras så att vattnet rinner åt ett annat håll. Det har nämligen konstaterats att den kemiska syreförbrukningen ökar i de vattendrag som rinner från jordtippen och detta påverkar vattenkvaliteten i råvattnet i Dämman där halva Esbo tar sitt dricksvatten. Kraftverkens lagringsområde skulle ligga ännu närmare Dämman. Från kraftverksavfall urlakas klorid och sulfat i ytvattnet. Det verkar som om de ingenjörer som gjort upp planerna inte känner till att Esbo tar dricksvatten från Dämman. - Med tanke på att råvattentaget Dämman bör skyddas från det vatten som rinner från en jordtipp bör placeringen av ett deponeringsområde för kraftverksavfall inte ligga nära ett vattentag, anser Sipi. - Vid Esbo Vatten skall vi nu internt diskutera kraftverkens lagringsplaner och ta ställning till hur vi skall reagera, säger Sipi.

Humus i vattnet

I dag utgör humus den största komponenten som måste renas i Dämman. Humus urlakas t.ex. då man dikar. För att rena dricksvattnet från humus ökas mängden kemikalier. Enligt ansvarige forskaren Matti Löksy vid Esbo Vatten är utgångspunkten vid Esbo Vatten att all verksamhet som försämrar vattenkvaliteten måste elimineras. - Hittills har vi inte hittat tungmetaller i Dämman, säger Löksy. Fram till 1998 har jordtippen i Käringmossen och Vinkelkärr använts som lagringsplats för kraftverksavfall från Esbo Elektriska men enligt uppgift har den verksamheten avslutats. Idag förs kraftverkens avfall till Tytyri gruva i Lojo, men det är en tillfällig lösning. Hittills har invånare i Esbo och Vanda informerats om energiverkens planer. Placeringsalternativen för avfallet är sammanlagt fyra, varav ett ligger i Sjöskog i Vanda, två i Esbo och ett i Kyrkslätt. Då Nylands Miljöcentral på tisdagen arrangerade ett invånarmöte i Esbo för att informera om kraftverkens planer var motståndet från invånarna kompakt. - Vad har skattebetalarna i Esbo för nytta av att alla sopor förs till Esbo? Får vi pengar för det? undrade en dam. I Kyrkslätt ligger det alternativa området för kraftverksavfall sydväst om Käringmossens avfallshanteringscentral. Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD äger området. Ytvattnet härifrån rinner ut via Låjärvi sjö längs Mankån ut i Esboviken. Det alternativa området nummer två ligger i Esbo öster om Käringmossens avfallshanteringscentral. Området är i privat ägo. Ytvattnet rinner via Låjärvi sjö och vidare till Esboviken. Det tredje alternativet är det redan nämnda området vars avrinning går via Dämman ut i Esboviken. Det fjärde området ligger i Sjöskog i Vanda sydost om Sjöskogs avstjälningsplats. Området ägs av SAD. Ytvattnet rinner via Tusby å ut i Vanda å. En plats där man lagrar kraftverksavfall måste enligt en av konsulterna för miljökonsekvensbedömningen, dipl.ing. Hannu Karhu, konstrueras så att grunden består av ett tätt jordlager, en platsmatta och ett täckdickningslager. Runt området byggs kanaler, täckdiken och avlopp. Utjämningsbassängbehövs

för uppsamling av vatten.

Stram tidtabell

Tidtabellen för kraftverkens lagerplaner är stram. Miljökonsekvensbedömningen sker under vår och sommar år 2000. Ansökan om miljölov inlämnas i september år 2000 och förverkligandet inleds sommaren år 2001. I området kring Käringmossens soptipp är för närvarande flere projekt aktuella. Käringmossens och Vinkelkärrs jordtippar som drivs av Esbo stad väntar fortfarande på miljölov.

Nu söker staden tillstånd endast för lagring av rena jordmassor. Dessutom bör stenkrossanläggningen på Käringmossen få förlängt tillstånd för verksamheten medan Tapiolan Autoilijat söker tillstånd för en cartingbana. SAD har ett flertal utvidgningsprojekt.

Miljökonsekvensbedömningen av en station som tar hand om byggnadsavfall pågår. SAD planerar dessutom att utvidga komposteringsfältet, utvidga fältet för lagring av smutsig jord samt utvidga själva soptippen. Alla projekten har egna miljökonsekvensbedömningar. Dessutom har invånarföreningen i Kolmpers inlämnat en begäran om övervakning av Esbo stadsverksamhet på soptipparna i Käringmossen och Vinkelkärr till Nylands Miljöcentral. Föreningen kräver bland annat att vattnet som rinner från jordtipparna granskas regelbundet enligt på förhand uppgjorda parametrar och enligt regelbunden tidtabell. Dessutom vill föreningen att lagring av jordmassor i Käringmossen och Vinkelkärr upphör.

Sonja Hellman, copyright